

กิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ ในการจัดการเรียนการสอน

น.ส.เกศรินทร์ แฉ่งวงศ์ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

โลกปัจจุบันในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคแห่งสังคมความรู้และความเปลี่ยนแปลง เป็นโลกของเทคโนโลยีและนวัตกรรม การจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับการศึกษาได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ระบบการศึกษาต้องสร้างคนรุ่นใหม่ให้มีทักษะใหม่ๆ นอกเหนือจากความรู้ในเนื้อหาวิชาหลักพื้นฐาน ผู้เรียนจะต้องมีทักษะหลักๆ เพิ่มเติม ได้แก่ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร เพื่อให้สามารถรับคลื่นการเปลี่ยนแปลงจากนวัตกรรมเทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้ระบบการศึกษาต้องมีการพัฒนาปรับระบบหรือรูปแบบกระบวนการจัดการศึกษาต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง พัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นแห่งอนาคต ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอย่างต่อเนื่องตามยุคสมัย

กิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ ในการจัดการเรียนการสอน

การศึกษาเป็นสิ่งที่สร้างให้มนุษย์เกิดกระบวนการทางความรู้ ความคิด และความประพฤติทางสังคมต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาบุคคลมีความเจริญงอกงามทางปัญญา มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม สำหรับการประกอบอาชีพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศที่สำคัญ ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ที่จะช่วยยกระดับคุณภาพของ ประชากรในประเทศ สอดคล้องกับแนวทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพคน ตลอดช่วงชีวิต พัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบโจทย์การพัฒนา แห่งอนาคต พัฒนาคอนให้มีความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และ คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และสอดคล้องกับแผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 โดยมีเป้าหมายในการสร้างสังคมแห่งการ เรียนรู้ มุ่งสู่การพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน มุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการ พัฒนาในทุกมิติ พลิกโฉมการศึกษาสู่ยุคดิจิทัล เพื่อความก้าวหน้าของ สังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาน ศึกษาจัดการเรียนรู้สู่สมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อสร้างสมรรถนะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ ให้กับผู้เรียน และเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในรูปแบบการเรียนรู้แบบ ลงมือกระทำ (Active Learning) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนเพื่อพัฒนากทักษะและสมรรถนะให้กับผู้เรียน ให้สอดคล้องกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุค ศตวรรษที่ 21

กิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ ในการจัดการเรียนการสอน

ดังนั้นบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา รวมถึงตัวผู้เรียนเองจะต้องมีทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในบทบาทหน้าที่ซึ่งจะต้องปรับเปลี่ยนไปให้ก้าวทันกับสถานการณ์ทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลในภาพรวมต่อการจัดการศึกษาและการเรียนการสอนในอนาคต การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ หรือองค์ความรู้ต่างๆ จึงเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ที่ดีและพัฒนาทักษะของตนเอง จากการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีบทบาทในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้สอน ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเองด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมอภิปรายเพื่อฝึกทักษะการสื่อสาร ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ ในการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนรู้เสริมหลักสูตรโดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อกลาง ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย เช่น การสนทนา อภิปราย การสาธิต การทดลองปฏิบัติ การศึกษานอกสถานที่ การเล่นบทบาทสมมุติ เป็นต้น จัดว่าเป็นกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวอย่างมีจุดหมาย เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ โดยการฝึกให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการคิด แก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล ฝึกการเข้าสังคม และฝึกการใช้ภาษา ผ่านการปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งเอื้อให้ผู้เรียนได้ค่อยๆ ต่อเติมแนวคิด ทักษะ และประสบการณ์ จนกระทั่งเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม เป็นการมุ่งเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง มุ่งสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากกลุ่มและสังคมรอบข้าง ให้ผู้เรียนได้รับแรงจูงใจจากสิ่งเร้าที่แปลกใหม่ กระตุ้นให้เกิดกระบวนการคิด และสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้แก่ผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป (บุญมา เวียงคำ, 2560)

ภาพกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ รายวิชา การเพิ่มคุณค่าชีวิตด้วยวิถีชุมชน
ณ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองทราย อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี

กิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน

การสร้างเสริมประสบการณ์การทำงานและการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมผ่านคำแนะนำจากวิทยากรผู้มาให้ความรู้ ในกิจกรรมศึกษาดูงานที่มีความสอดคล้องกับบริบทของสาขาวิชาชีพของผู้เรียน ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะสร้างความรู้และความเข้าใจให้ผู้เรียนถึงขั้นตอนการทำงานและยังช่วยปรับทัศนคติในการเรียนที่ไม่ใช่แค่ในตำราเท่านั้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานไปประยุกต์ใช้กับการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคม สามารถช่วยพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถ และประสบการณ์ ให้กับผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้ผู้เรียนจบออกไปเป็นบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถที่จะรับใช้สังคม สอดคล้องกับคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในการจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในผลลัพธ์การเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565)

ภาพกิจกรรม การนำเสนอผลงานจากกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์
รายวิชา การเพิ่มคุณค่าชีวิตด้วยวิถีชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2560. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. 2565. มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 139 ตอนที่ 20 ก.
- บุญมา เวียงคำ, เสนอ ภิมจิตรฟ่อง. 2560. การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม). สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากฎมณฑล มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. 2565. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 - 2570. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนพิเศษ 258 ง.